

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 80 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljanja naročnine se ne ozira. — Za ostanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Za univerzo v Ljubljani.

Shod v Zagrebu.

Iz Zagreba, 17. novembra.

V dolgi vrsti sijajnih, spontanij manifestacij za vseučilišče v Ljubljani vzema jedno prvih, najvažnejših, če ne najvažnejše mesto včerajšnja skupščina jugoslovanskih akademikov našega hrvatskega vseučilišča. Takoj, ko so se čuli iz Cislajtanijske vedno močnejši kliči po ustavitvi jugoslovanskega vseučilišča v Ljubljani, ko so združeni jugoslovanski akademiki začeli delovati z vsemi močmi v tem smislu, se je tudi v zagrebških akademikih vzbudila želja, pridružiti se zahtevi svojih cislajtanskih bratov. Uvažujoč, da so Slovenci vedno z jednako, nesebično ljubeznijo in simpatijo oklepali vse jugoslovanske brate, so Hrvati sklenili, pozabivši ob tej priliki mejsebojni boj in sovražstva, delovati skupno, da bi le bila manifestacija zagrebškega vseučilišča tem sijajnejša in impozantnejša. Zagrebški akademiki so izvolili poseben odsek, obstoječ iz Hrvatov, Srbov, Bolgarov in Slovencev, ki je imel nalogo, včerajšnjo skupščino dostojno pripraviti. Včerajšnja manifestacija je jasno pokazala, kako izvrstno je ta odsek rešil svojo nalogo.

Ob 11. uri je bila velika dvorana zagrebškega vseučilišča že tako polna, da je moralo veliko število slušateljev stati pred durmi in na hodišču. Tudi slušateljice so bile prisotne. Po prihodu g. rektorja Vrbaniča otvoril predsednik pripravljalnega odbora, g. jurist Miškulin, skupščino in pozdravi rektorja in zastopnika slovenskih akademikov. Najprvo odzdravi rektor, povdarja, da ima ta skupščina mogoče mnogo večjo važnost, kakor udeležniki sami mislijo in želi shodu mnogo vspeha. Nato se zahvali zastopnik slovenskih akademikov, burno pozdravljen, za predsednikov pozdrav in povdarja, da dokazuje rektorjevo navzočnost, da sta oba činitelja vseučilišča, profesorji in dijaki jedini v simpatiji za slovenske težnje. Posebno se pa zahvali akademikom, ki v tako nenavadni slogi manifestirajo na tako veličasten način svoje simpatije Slovincem

in jih podpirajo v njihovi težnji ustanoviti jugoslovansko vseučilišče v Ljubljani, ki naj bo v prihodnje pobratimski zavod hrvatskega vseučilišča. Zagrebško in prihodnje jugoslovansko ljubljansko vseučilišče naj v idealnem tekmovalju pospešujeta kulturno zблиžanje jugoslovanskih narodov in naj jih vodita k najvišji izobrazbi v narodovem jeziku in duhu. Dolgotrajno odobravanje je sledilo tem besedam. Potem je razvijal gospod jurist Stanko Švrljuga, iskren, vrl prijatelj Slovencev, zgodovino ideje ljubljanskega vseučilišča, povdarjal, da ima vseučilišče vse predpogoje obstanka, in prepričevalno dokazoval, da ljubljansko vseučilišče ne bo v škodo, ampak v korist zagrebškemu. Razvila se boče mej obema jugoslovanskim vseučiliščima ona idealna konkurenca, ki je neobhodno potrebna za povoljen razvoj vsakega vseučilišča. Radi tega so tudi Poljaki poleg svojega vseučilišča v Krakovu zahtevali še drugo v Lvovu in zahtevajo tudi Čehi, če prav ono v Pragi ni nikako prenapolnjeno, še drugo v Brnu, kakor je to izvajal v državnem zboru posl. Kramář.

Ko se je poleg dolgotrajno odobravanja, ki je sledilo izvrstnemu govoru g. Švrljuge, je g. iur. Fattori duhovito razpravljal o italijanski zahtevi, ustanoviti vseučilišče v Trstu. Povdarjal je, da je cilj nemške in italijanske politike razdružiti Slovence. To dejstvo se je pokazalo zopet v zadnjem času v bengalični luči. Italijani zahtevajo italijansko vseučilišče ravno v Trstu, da postavijo s tem kineški zid mej Slovincem in Hrvat. Česar Italijani ne morejo doseči s poitalijančenjem srednjih in ljudskih šol, posebno po Leginih šolah, to hočejo doseči z vseučiliščem. Govornik pozivlja, da se Slovenci in Hrvati skupno vpro tej italijanski zahtevi in naj zahtevajo združenimi močmi vseučilišče v Ljubljani in reciprociteto zagrebškega vseučilišča z avstrijskimi vseučilišči.

Po tem, mnogokrat z burnim odobravanjem pretrganem govoru pozdravi Bolgar g. Čurčijev z veseljem slovenske zahteve.

Nato prebere in utemeljuje Srb g. Omčukus resolucijo, v kateri izrekajo vsi jugoslovanski akademiki Slovincem svojo simpatijo z najtoplejšimi besedami želeč, da se uresniči upravičena želja Slovencev po vseučilišču. Ta resolucija je bila vsklikom z velikim navdušenjem vsprejeta. Dalje se je sklenilo izbrati poseben odbor, ki naj sestavi prošnjo na hrvatski sabor, da izposluje ta popolno ekviparacijo hrvatskega vseučilišča. Ker se nihče več ni oglasil k besedi, je predsednik zaključil shod ob 12 uro. Nato zapoje vsa skupščina oduševljeno »Naprej zastave slave« in kliče: Živeli Slovenci! Tako se je veličastno in dostojno končala ta velepomembna manifestacija, ki ostane vedno nepozabljiv pojav jugoslovanske vzajemnosti.

Shod na Dunaju.

Z Dunaja, 14. novembra.

II.

Srb med. Konjević je v daljšem govoru omenjal, kako pritiskajo na nas od vseh strani Nemci, Madjari in Lahi, a sedaj se je našla ideja, koja nas združuje v skupno borbo. Toda jedino s čvrsto slogom lahko nekaj dosežemo, ker naše želje so tako pravične, da moramo priti do zaželenih ciljev. Ako imajo Nemci za vsaka dva milijona po eno univerzo, potem imamo tudi mi, dvainpolmilijonski narod, pravico zahtevati svoje vseučilišče. Treba nam je delovati s slogom, brez katere se ne moremo vprijeti nemški poplavi. Skrajnji čas je že, da uvidimo, da vsako naše pleme za sebe ne more ničesar doseči. Govornik omenja nadalje izjavo Italijanov, ki se smatrajo za goste na dunajski univerzi, ter pravi, da se mi temu nasproti odločno smatramo za tako ravnopravne kakor Nemci, ker smo avstrijski podaniki, plačujemo davke, služimo v vojski in spolnujemo vse državljanske dolžnosti. Temu pravu se ne odrečemo preje, nego da dobimo svoj čisto narodni zavod. (Odobrovanje).

Za tem prečita tovariš Prijatelj protest in memorandum in isto prečita v

imenu severnih Slovanov tehn. Bilinski v poljskem jeziku. Predsednik da oboje na glasovanje, kar se enoglasno odobri.

K drugi točki programa: »Naše razmerje do dunajske univerze« podeli predsednik besedo jur. Dimniku, ki v svojem govoru označuje neugodno stališče Slovanov na dunajski univerzi ter pravi, da se avstrijski Slovani ne moremo povspeti do takega »viteštva«, kakor so se baš pri svoji demonstraciji Italijani, ki so se simpatično proglasili za goste na dunajski univerzi. Mi Slovenci smo že stoletja in stoletja v okviru avstrijske države ter jo pomagamo vzdrževati, vedno donasamo svoj obolus za avstrijsko šolstvo, in mi naj se čutimo goste na teh šolah, ker nimamo lastnega vseučilišča? Ne, tega ne more nobeden razsoden človek od nas zahtevati. Graški in dunajski rektor sta nam sama to priznala, seveda privatno.

Ali znano je, da je v naši mili Avstriji vse nekaj drugega, kar je napisano in s paragrafi potrjeno, in vse nekaj drugega, kar je v resnici. Tudi enakopravnost slovanskih dijakov na dunajski univerzi je le bolj na papirju. Nemški dijaki so si priborili vse predprave in znano je, kako izborna organizacija imajo. In s to izborna organizacija so si znali priboriti vpliv, pod katerim stoji vodstvo naše univerze. Po naši demonstraciji je strogo prepovedano zbirati se v večjih gručah v avli. V soboto, dne 9. t. m., je bila avla nabito polna nemškonacionalnega dijaštva; ti so priredili celo malo demonstracijo nasproti katoliškemu dijakom. O kakem disciplinarnem postopanju nasproti njim pa še ni bilo slišati. Ko so Italijani uprizorili demonstracijo, dasi jim je bila pravna pot še odprta, niso dobili posebne graje; ko smo pa Slovani, ki nismo mogli nastopiti pravne poti, katero sta nam policija in rektorat zabranila, nastopili isto pot, dobili smo takoj svojo »Missbiligung«.

V izboljšanje razmer moramo postaviti proti organizaciji nemških organizacij slovenskih dijakov. Zadnji dogodki so dokaz, da slovanska solidarnost ni prazna pena, treba se nam je združiti le v trdno falango. Govornik predlaga, da skleni

LISTEK.

Slovensko gledališče.

Kakšno privlačnost imajo Govekajeve dramatizacije Jurčičevih romanov na naše občinstvo, o tem je pričal obisk predzadnjega gledališkega večera, na katerem se je predstavila prvokrat v tej sezoni narodna igra »Deseti brat«. Ne samo stojišča in galerija, kamor zahajajo stanoviti gostje narodnih iger, ampak tudi parter in lože so bile vse oddane. To je najboljše dokaz, da je ta igra priljubljena. Torej o njej ni treba več veliko govoriti. Volkes Stimme ist Gottes Stimme. Umetniškega dela pa avtor sam ni nameraval ali celo ni hotel vstvariti. Dal je ljudstvu — in k ljudstvu je šteti pri nas tudi velik del takojmenovane inteligence — kar gre ljudstvu. Ne duhovitega umetniškega dela, ampak dobro gledališčno igro nam je postavil Govekar na oder, igro, pri kateri lahko vsakdo pokrije svoje potrebe na smehu in solzah. V popravljani obliki je »Deseti brat« prav lepa, okrožena skupina slik iz narodnega življenja. Pahorjeva glasba, ki se je sinoči prezentovala udi v popravljani obliki — nous avons

changé tout cela — je še vedno kmetski fant, ki sedi v fraku in klaku ob priprosti gostilniški mizi med priprosti mi vriskajočimi tovariši. Orkestralno spremljevanje je v figuriranju preobloženo, barve so predebele, pretežke, nena- vadno nenarodne. »Die Grazien sind leider ausgeblieben«. Pomislite na primer: Harpa, aristokratski instrument, v dotiki z — umazanimi kmetskimi čevlji in namanimi kmetskimi grli. Pri priredbah narodnih pesmij se ne sme izgubiti njih priprosti značaj. Umetnik lahko pomaga pri harmonizaciji, v ritmiziranju, če že hoče napram tvorom narodnega duha zavzemati vzvišeno stališče. Pri narodnih igrah, kjer tudi do glasbe ni nobenih umetniških pretencij, se mi zdi celo to neumestno. Tu se naj zrcali priprosto, naravno, najvno, primitivno kmetsko življenje — brez harpe, kontrafagota in timpanov. Za golo spremljevanje zado- stuje popolnoma najmanjši orkester. Sicer so pa porabljeni narodni motovi prav umetno izbrani in melodije povsod vestno zapisane, kakor je ljudstvo poje. Igralo in — sit venia verbo — pelo se je sinoči v obče precej dobro, vendar se je videlo, da igra ni bila tako temeljito pri-

pravljena kakor v pretekli sezoni. Gosp. Dobrovolny, ki je igral naslovno vlogo, je rešil svojo jako težko nalogo prav srečno, akoravno se mi ni zdel posebno dobro razporejen. Karakterizacija ni bila povsod tako minuciozna in skrbna kakor lani. Ljubka Manica je bila gdč. Rückova, ki ton dekliske — kmalu bi bil rekel, višjedekliske — pristrčnosti, najvnosti in nedolžnosti posebno dobro zadene, kadar se ima približevati moškemu v prvi, spomladno-solnčnati ljubezni. Gosp. Dragutinovič ni znal iz grajščaka nič posebnega napraviti, stavil se je prveč v ozadje. Benjamin Gornik je skromna vloga, katera se pa ne sme skromno igrati. Bolj diskretna in vsled tega boljša kakor lani je bila gospa Danilova kot čevljarjeva žena. Ta vloga prenaša veliko sordina. Z veseljem konstatujemo, da se je g. Verovšek oziral na našo zadnjič izrečeno grajo in to ne iz samoljublja temveč, ker imamo zadoščenje, da naše delo vendar ni tako neplodovito, kakor se menda marsikomu zdi. Občinstvo je imelo sinoči zopet veselje na svojem ljubljencu. Že maska njegova, povzročila je močno ploskanje pri odprti sceni predno je izgovoril besedico. In potem še-le

Verovškova igr a pa celo njegova govorica! Bog daj mnogim ljudem toliko humorja in toliko prirorejenega talenta! G. Danilo je igral pijanega Dolfa v I. dejanji izvrstno v III. aktu pa — kako bi le rekel — grdo-lepo. Govekar ljubi ostre kontraste in mi gotovo poreče, da jih tudi občinstvo ljubi in da jih je mojster Shakespeare nad vse ljubil. Mogoče! jaz si ne morem pomagati. Komični prizori kakor v 3. sliki III. dejanja ali v IV. dejanji se mi zdijo prebrutalni in mi motijo užitek na krasnem, resnem kontrastu. Kvasova vloga je bila v rokah g. Deyla, ki je četudi ne posebno animirano, vendar prav dobro igral. G. Lier je Piškava dobro karakterizoval. Vendar se mi je zdel premladosten, premožat. Jokavi, slabotni lanski zastopnik te vloge je po mojem mnenju bolj zadel značaj tega moža. Na manjše vloge se z ozirom na njih število in na prostor ne morem ozirati. Le mimogrede se še spominjam koze, ki se je prav primerno obnašala. Orkester in moški zbor pod vodstvom g. Tomaša nista mogla veliko pokvariti. Slednjič bodi še to omenjeno: Med večino igralcev sta se utihotapili dve nespodobnosti: ekstemporiranje in slabo memoriranje. Takšne odvisnosti

slavna skupščina sledečo resolucijo in jo izroči po treh zastopnikih rektorju. Resolucijo prečita samo v nemškem jeziku, ker je namenjena rektorju. »Slovenski se glasi:

»Z ozirom na to, da avstrijske slovanske dijake dunajske univerze proglašajo nemški »komilitoni« za goste tega zavoda, in da se je v zadnjih dnevih to naziranje razširjalo tudi po dnevnih, protestujejo slovenski dijaki zbrani dne 13. novembra, da bi se smatrali kot gostje na dunajski univerzi ter se obračajo do Njega Magnificence rektorja s prošnjo, da jim blagovoli naznaniti, da niso gostje dunajske univerze, in da jih smatra enakopravnimi z nemškimi dijaki. (Glasno odobravanje).

K tretji in zadnji točki: »Solidarnost vseh slovanskih dijakov na dunajski univerzi in njih organizacija«, govori najprej phil. Zupanič. Govornik nam je podal precej obširno zgodovino jugoslovanskih narodov, kako so se neustrašeno vedno borili za obstoj avstrijske države, katera jim je pa za to skrajnje nevhvaležna, da jim ne dovoli niti najpotrebnejših šol; apelira naposled na solidarnost vseh slovanskih dijakov, naj podpirajo Jugoslovane v njihovih težnjah. Ker čas hitro poteka, zato čita zadnji del svojega govora.

K isti točki govori Čeh jur. L. Lengsfeld v jako izbranih besedah. Večkratno ploskanje in Vyborno-klici so se oglašali med njegovim govorom. Stavil je k tej točki resolucijo in jo prebral. Resolucija se glasi:

Mi slavenski akademičari: češki, poljski, rusinski, slovenski, hrvaški, srbski i bugarski, skupljeni dne 13. nov. 1901 v Ressourci, uverjeni, da osnivanje narodnih škola, osobito vseučilišča, odgovara pravednim i životnim potrebama i da je to uvijet svakog kulturnog naprijetka in nūdzne eksistencije jednog naroda, zahtijevamo, da nam se ne krati pravo zajamčeno šom 19. temeljnog zakona, te pozivamo i molimo naše parlamentarne klubove, da se bezodvlačno svom energijom zauzmu kod vlade, da se podigne jedna češka universa za Moravsku i poljska gimnazija u Tešinu.

Tudi Poljak teh. Vaclav Bilinski, predsednik akad. društva »Ognisko«, se je oglašil k tej točki. Tudi on stavi resolucijo in jo čita v poljskem jeziku.

Hrvat, med. Mimica prečita še obe resoluciji v hrvaškem jeziku, in nato ju daje predsednik Rus na glasovanje. Z navdušenjem ste bili vsprejeti. Ko praša predsednik, kdo je proti, se oglasi nekdo: »Körber!« Medklic je vzbudil obilo smeha.

Hrvaški poslanec Biankini se je med tem odpravljal; preds. Rus pozdravi odhajajočega. Med viharim aplavzom, med živijo- in slava-klici odide državni poslanec. V tem pride več slovenskih poslancev, ki jih Rus pozdravi najpristrčneje, obenem pa pozdravi odhajajočega maloruskega poslanca Barvinskega.

Zatem se oglasi še k isti točki k besedi Srb med. Lazar Dimitrijevič. V jedrnatih besedah je povedal tako veliko, da se je moral čuditi vsakdo. Da je to

od sulerja že davno nismo opazili kakor pri zadnjih predstavah. In veste, kaj pomeni ektemporiranje? Jaz Vam povem: to je moralna zausneca v autorjev obraz. Tako neuljudni pa vendar nočete biti, kaj-ne? Inspektor razsvetljuje je menda zopet obračal svojo posebno pozornost na prostor pred gledališčem. V gledališču, na odru in pred odrom razumnega delovanja njegovega vsaj v zadnjih aktih ni bilo zasledovati.

Spectator.

Včeraj popoldne so igrali Ernstovo komedijo »Odgojitelj Lanovec« — žal, pred praznim gledališčem! — v tretjič. Kakor občinstvo, se tudi naši igralci čudno hitro naveličajo vsake igrice. Sicer pa je pred praznimi sedeži igrati menda res posebna umetnost. Odlikovali pa so se tudi včeraj gg. Dobrovolný, Lier, Verovšek, Deyl in gdč. Rückova. Zvečer se je pela zadnjič opera »Carmen« pred dobro posetenim gledališčem. Ženski zbor je bil že večkrat boljši; g. Wildner ima lep glas, a je zopet dokazal, da je poraben sedaj le za druge baritonske vloge. G. Olszewski, gdč. Romanova in gdč. Noëmi so se vzdržali na svoji višini ter so želi mnogo priznanja. P.

resnica, je razvidno iz tega, da se mu je ploskalo pri vsakem stavku najmanj enkrat. Glavne, pomenljive poteze iz njegovega govora so: Dozdaj Slovani niso dobili toliko, kolikor jim gre po karakterju, ker so razcepani. Današnji sestanek je početek stvarne, realne solidarnosti. Omdina bo dosegla, da Slovani dobe, kar jim gre. A zato nam treba, da pomoremo vsakemu narodu do vseh pravičnih zahtev, ker nam treba stati na stališču pravičnosti; radujemo se napredka vsakega posameznega slovanskega plemena; nastopamo zoper to, da bi se jedno pleme slovansko razvijalo na račun drugega. — Viharno ploskanje je sledilo njegovemu govoru.

Zadnji k tej točki je govoril Bolgar med. Fodor Dobref.

Po končanem tem govoru javlja preda. Rus, da je s tem del našega programa končan. Dostavek k resoluciji jur. Dimnika da se še ni napravil, a slavni zbor naj zaupa komitéju. Besedo da zatem gg. poslancem, ki so se že prej prijavili za govore.

Prvi se oglasi podpredsednik češkega kluba dr. Brzora d, pozdravi dijaštvo v imenu svojega kluba in nastavlja približno tako: V bojih Vaših za univerzo v Ljubljani bomo mi Čehi vedno skupno se borili z Vašimi poslanci. (Klici: Tako je!) Boj, ki ga bojujete Vi, je pravičen. Vsi narodi so enakopravni. In zato imajo pravico, zahtevati za se tudi svojih šol. A ravno to je, da govore naši nasprotniki, če zahtevamo svojih šol, takoj o Erpresungspolitiki. A noben narod ni pri uničevanju naših teženj tako frivolni, kakor so ravno Nemci. Naš boj je pravičen, in zato smo si v svesti, da zmagamo v tem boju. (Burno pritrdjevanje.)

Za njim se oglasi češki poslanec dr. Černy in govori v tem smislu:

Posl. dr. Černy z veseljem konstatira ter pozdravlja velevažen korak slovanske solidarnosti, ki se je v zadnjih dneh storil na tako impozanten način, posebno pa je ta trenutek dokaz da še živi v nas zdravejša misel in sila. Povdarja, da je ravno šolstvo najdragocenejši pogoj vsakega kulturnega razvoja in da nam Avstrija, ako hoče biti pravična, mora dati potrebnih šol, katere zahtevamo z vso odločnostjo in upravičenostjo.

Moravski posl. Reichstädter naglašuje pravične zahteve Čehov v zadevi češke univerze v Brnu ter izraža ravno tako svoje največje simpatije za ustanovitev vseučilišča v Ljubljani, ter kliče ljubljanskemu »Živio« a češkemu vseučilišču »Na zdar!« (Burno odobravanje in ploskanje.)

V Ljubljani, 18. novembra.

K položaju.

Z Dunaja poročajo: Parlamentarni položaj je brezupen. Danes ni več kabinete ali Rezkove krize, danes je kriza v parlamentu. Vlada vživa popolno zaupanje cesarja, ki vztraja pri prepričanju, da mora ostati ministrstvo uradniško. Krona je torej s sedanjo taktiko vlade docela zadovoljna. Parlament že 5 tednov ni storil ničesar pozitivnega, delo pa je še za več tednov z nujnimi predlogi zabarikadirano. Tako ne more iti dalje. Vse govori o izpremembi državnozborskega opravilnika, a splošno se sodi, da sedanji čas za izpreminjanje ni ugoden, in da bodo nastale samo še večje težkoče. Zato se priporoča razgovor Nemcev in Čehov. Baje namerava Koerber še ta teden povabiti vodje Nemcev in Čehov na skupno posvetovanje. Od te konference je odvisna bodočnost. Nemci ne privolijo Čehom nobenih koncesij. Zato morejo le Čehi rešiti parlament iz sedanje krize, ako se odpovedo vsem svojim narodnim zahtevam ter se žrtvujejo. Tega pa storiti ne smejo. Parlament je zato zopet na tem, da ga pošlje vlada domov!

Obnovitev trozveze.

Iz Rima poročajo, da so se začeli nova pogajanja za obnovitev trozveze. Največje težave dela Italija, ki hoče pred 1. 1903, ko se trozveza eventualno obnovi, doseči važna določila glede trgovinskih pogodb z evropskimi osrednjimi državami. Nemčija in Avstrija sta proti tem koncesijam, ker bi bile škodljive njunim agrarnim slojem. Italijanski frankofili se trudijo, da trozvezo onemogočijo.

Vojna v Južni Afriki.

Zet lorda Salisburyja, prvi lord admiralitete Earl of Selborne je imel te dni govor, v katerem je rekel, da bo vojna trajala še leto dnij, ali žrtev, katere je Anglija doprinesla do sedaj, se ne sme vreči proč, kajti odločiti se mora, ali naj bo Južna Afrika holandska ali angleška. »National Liberal Federation« v Londonu je imela te dni občni zbor, na katerem sta se sklenili dve resoluciji: prva za mir z Buri in druga proti ravnanju z ujetimi Burkami ter z njih otroci. V Londonu se govori, da namerava vlada zahtevati v januarju novega kredita v znesku 40 milijonov funtov sterlingov, ki se dobe z novim povišanjem davkov. Iz Londona pojde novih 2000 mož na vojno. Plače hočejo po 6 K 24 h na dan, hrano in bivališče. »Times« poroča iz Middelburga 13. t. m., da se pojavljajo Buri v večji bližini Kapstadta. 60 Burov je vdrl v Súd-Durling, 64 km severno Kapstadta. Ti Buri so menda iz oddelka Maritza. V Kaplandiji so še oddelki Theron, Louwa, Malana, Filipa Bothe, Van Venterja, Foucha in Van Heerdena. Zadnji oddelek je vzel nedavno Angležem veliko število konj. Sploh se Buri v Kaplandiji jako gibljejo ter so vdrl v več mest. Holandci jih krepko podpirajo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18. novembra.

— **Osebnost.** Deželnosodni tajnik v Trstu g. Rihard Pistotnig je imenovan okrajnim sodnikom v Paznu. Hrvatje ga ne bodo veselili.

— **Peticije za vseučilišče v Ljubljani** so poslane ministrstvu za uk in bogočastje tudi tele slovenske občine: Vič, Kamnagorica, Radomlja, Možganci pri Ptuj, Butoraj pri Črnomlju, Podraga pri Vipavi, Blagovica pri Brdu, Koroška Bela, Radoljica in Stari trg pri Poljanah ter občina Kanal na Primorskem.

— **Vseučiliško vprašanje.** Akademski senat graškega vseučilišča je imel v petek sejo, v kateri je komisija, izvoljena, da poroča o vlogah radi vseučilišč v Ljubljani in v Trstu, predložila svoje poročilo. Senat je sklenil, da tozadevne vloge jugoslovanskih, italijanskih in nemških akademikov predloži naučnemu ministrstvu in si pridržal obrazložiti svoje stališče glede ustanovitve novih vseučilišč.

— **Slovenski visokošolci**, ki se slučajno mude v Ljubljani, naj prav gotovo pridejo v sredo, 20. t. m. ob 8 uri k »Roži«, da se domenijo v nekaterih veljavnih stvareh. Na svidenje!

— **V »Katoliškem domu«** se je vršil včeraj shod »slovenske krščansko-socialne zveze«, katerega se je udeležilo okoli 180 ljudi. Govoril je o potrebi ustanovitve slovenske univerze g. drž. posl. Povše sicer prav navdušen, in kakor je sam priznaval, nepristransko. Vendar se je pa moral zaleteti v »Slovenski Narod«. Za njem je govoril g. Gostinčar ter povdarjal potrebo ustanovitve slovenske univerze s socialnega stališča. Oglašil se je tudi g. Štefe ter malo zlasal svoje prijatelje socialne demokrate. Resolucija je bila sprejeta z navdušenjem. V nedeljo se vrše shodi v ta namen v celi okolici ljubljanski.

— **Deželnozborska volitev na Goriškem.** Pri volitvi volilnih mož se bje najhujši boj. Klerikalci so kot po-nižni služabniki vlade in dra. Pajerja dosegli, da se se začele volitve najprej v klerikalnih občinah, kjer jim je zmaga gotova. To se je zgodilo namenoma, da bi mogli volilce begati, češ, glejte, kako zmagujemo. Kakor je že iz sobotnega našega lista razvidno, so zmagali naprednjaki v Grahovem, v Žagi in v Srpencu. V Ljubušnjem so zmagali klerikalci. To občino so naprednjaki izgubili po strahovitim boju, zato pa so zmagali v Volčah, ki so bile doslej klerikalne. V Čehovci se klerikalci še na dan niso upali. Na Krasu so volile doslej občine Avber, Dutovlje, Nabrežina, Šempolaj, Slivno, Štorje in Štjak. Kakšen je izid v Šempolaju in v Slivnem, se še ne ve, v ostalih občinah so zmagali naprednjaki.

— **Klerikalna surovost.** Iz Vipave se nam piše 16. novembra: Pri si-

nočnem pogrebu župana Žgurja na Gočah uprizorili so pristaši kurata Ferjančiča nezaslišan škandal, ki dokazuje, da je ta vzgledni katoliški duhovnik svoje ljudi že do kosti poživil. Izuzemši kurata, ki je kondukt vodil in pri ti priliki zabranil mrtvemu svojemu nasprotniku žalostinko v cerkvi peti, ni se udeležil pogreba noben klerikalec, da si bi bili baš od teh pobožnjakov kaj takega pričakovali; pač pa so se zbrali nasproti hiši žalosti ter vriskali, prepevali in se pogrebem grohotali v trenutku, ko so mrlja iz hiše nesli in se je žalujoča rodbina v joku in obupu vila; to se je ponavljalo po celi vasi, koder se je spreved premikal, a pri zadnji hiši pred pokopališčem dali so duška svoji podivjanosti s streljanjem iz puške. Kljub temu bil je pogreb veličasten, kakoršnega še Goče niso videli, kajti kljub ušredno slabemu vremenu udeležilo se ga je pre-mnogo odličnega občinstva iz doline. — Pričakujemo, da bodo oblastva to kanibalsko-katoliško surovost preiskala in kaznovala. — Kje je neki tičal mej pogrebom stric Habe, kije tako vsestranski, da se celo za občinskega bika »delovanje« intenzivno zanima, in kako dolgo bo še vlada dopustila podivjanemu popu Ferjančiču »versko-nravno« vzgajati ljudi na Gočah?! Smo zelo radovedni.

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Jutri, v torek, se bo igrala narodna igra s petjem »Rokovnjači«. Kakor »Deseti brat« se bodo igrali tudi »Rokovnjači« samo enkrat, na kar opozarjamo občinstvo.

— **Umrl** je v soboto ljubljanski nožar g. Friderik Hoffmann v starosti 83 let. Pokojnik je bil ljubljanski original in kot tak obče znan. V mlajših letih je Hoffmann veliko občeval s slovenskimi pisatelji, zlasti z Levstikom in Erjavcem, pred kakimi 40 leti je pa na okno svoje prodajalne obešal nekako lokalno kroniko, v kateri je bičal ljubljanske razmere. Hoffmann je imel mnogo humora in duha in tudi mnogo resničnega znanja, zlasti iz naravoslovja ter bil vsesok bog in značajan mož. Naj v miru počiva!

— Zvijanja kaplana Oblaka.

Zadnjič smo iz »Gorenjca« ponatisnili jako interesantno poročilo o operacijah srednje-vaškega kaplana. Ta mož nam je sedaj poslal naslednji popravek: Sklicujoč se na § 19. tiskovnega zakona zahtevam z ozirom na dnevno vest, objavljeno iz »Gorenjca« pod zaglavjem: »Izgleden Kristusov namestnik« v št. 260 Vašega lista, da sprejmete v prihodnji številki na istem mestu in z istimi črkami nastopni stvarni popravek: 1. Ni res, da je kapelan Oblak (iz Srednje vasi) izvohal ta zaklad ter prav marljivo obiskoval denarno ženico tako dolgo, da je dobil vso njeno gotovino, naloženo v hranilnici, v svoje roke; res pa je, da nikdar nisem obiskal Mino Odar in da v njeni hiši še bil nisem, dokler me niso njeni domači poklicali, ko je bila že popolno slaboumna, naj jo grem v sv. olje devat; res je, da je Mina Odar precej, ko sem prišel v Bohinj, sama večkrat k meni prišla in me vedno na novo prosila, naj ji shranim hranilne knjižice in ji naredim testament. 2. Ni res, da je ženica postala potem vsled prevelikih skrbij zaradi denarja vedno bolj slaboumna ter je nazadnje postala nesposobna za vsako delo; res je pa, da je osemdesetletna žena vsled delnega mrtvouda postala nenadoma slaboumna in nesposobna za delo. 3. Ni res, da so jo morali rediti revni sorodniki kakor kako beračico; res pa je, da so jo nje sorodniki, po izjavi njenega skrbnika pred sodiščem, poskrbeli z vsem potrebnim in ji dajali vedno mesa in vina, za kar so bili do zadnjega vinarja plačani. 4. Ni res, da je na to (sodnija) postavila Mino Odar pod kuratelo in za njenega skrbnika določila njenega mlajšega sorodnika z naročilom, da ima tožiti kaplana na izročitev vsega denarja slaboumne varovanke, ako ga noče dati od sebe z lepo; res je pa, da sodnija tega naročila skrbniku nikdar ni dala; res je, da sem prostovoljno, ne da bi bil dobil kak poziv od sodnije, iz lastnega nagiba poslal testament Mine Odar in eno hranilno knjižico na sodnijo v Radovljico in pripomnil, da tudi drugo hranilno knjižico, ki mi je bila

izročena v popolno prosto razpolago, rad pošljem na sodnijo, če se to zahteva. 5. Ni res, da je kapelan po več sodnijskih obravnavah, brezuspešnem obotavljanju in neumnem zagovarjanju vendar s silno težkim srcem izročil sodnji dve hranilni knjižici; res je pa, da je eno brez vsacega poziva poslal na sodnijo, in ko ga je sodnija le vsled njegove lastne prošnje poklicala na uradni dan na Boh. Bistrico, tukaj prvič brez vracnega obotavljanja in ne s težkim srcem, temveč prostovoljno izročil drugo knjižico v sodno shrambo, kakor priča sodnijski zapisek dotične obravnave. 6. Ni res, da je bil skrbnik Marije Odar toliko popustljiv, da mu je verjel ter pustil tistih 600 kron v njegovi malhi, brez da bi zahteval od njih natančen in pošten račun; res je pa, da pri dotični obravnavi skrbnik o tem še prašan ni bil in je sodnik vzel mojo izjavo brez opombe na znanje. 7. Ni res, da je o tej kapelanovi trditvi izvedel tudi župnik v Srednji vasi in kapelana na laž postavil z besedami, s katerimi se je kmalo na to pritoževal čez njega proti nekaterim ženicam; res je pa, da se župnik ni nikdar čez mene pritoževal proti kakim ženicam, kakor priča njegova priložena izjava. 8. Ni res, da se je župnik pritoževal čez kapelana nekako tako-le: Naš kapelan pravi, da je dal 600 kron za misijon, a nič ne vem, kdaj in kako. Pa tudi nismo potrebovali denarja od njega, ker se je za misijon pobiralo po celi fari in farani so nam prinesli vsega še več, nego je bilo potreba, in stanovanje in hrano sem misijonarjem jaz dal; res je pa, da tega župnik nikdar ni govoril, kakor priča njegova izjava. 9. Ni res, da je denar, ki je bil srečno rešen iz kapelanovih krempljev, sodnija shranila in od njega dobiva vsako leto oskrbovalec Mine Odar toliko, da je more pošteno preskrbeti s hrano in obleko; res je pa, da je imenovana hranilna knjižica še vedno naložena v hranilnici v Srednji vasi pod vložno št. 260 in sta jo sodnija v Radovljici in skrbnik Mine Odar izrečno priznala za mojo last, iz katere dobiva z mojim prostovoljnim dovoljenjem Mina Odar na mesec 20 K, kakor priča sklep c. kr. sodnije v Radovljici od 28. avgusta 1900. P. 54/00/7. 10. Ni res, da jih je dati moral iz rok za vselej; res je pa, da sem vse izročil popolno prostovoljno, ker me sodnija ne bi mogla nikoli prisiliti, ko bi lahko s pričami in prisego dokazal, da je bila knjižica meni v last izročena. 11. Ni res, da ubogemu Horjulcu še sedaj krvavi srce za njimi; res je pa, da mi ni bilo na tem nikoli nič ležeče in je tudi Mina Odar dobro vedela, da ne bom od njenega denarja nikdar vinarja za se porabil, temveč po njenem namenu za njen pogreb, za cerkev in dobre namene. Srednja vas, 14. novembra 1901. Anton Oblak, kapelan.

Opom. uređ.: Dolgega Oblakovega klobasanja kratki zmisel je, da je Oblak lazil in lazil okrog Mine Odar, dokler jej ni izvalil njenih hranilničnih knjižic in da je te knjižice moral vsled sodne intervencije zopet iz rok dati. Naj se torej kapelan Oblak zvija kakor hoče in naj popravlja kolikor hoče, s tem svojega dejanja ne utaji in tudi ne olupša, to dejanje je in ostane sramotno, dvakrat sramotno za duhovnika. »Gorenjec« je storil zaslužen delo, da je ta lov na hranilnične knjižice preproste kmetske žene razkril ter pokazal, da je Kristusov namestnik v Srednji vasi, kapelan Oblak, vreden člen naših katoliških — klerikalcev.

— **Zblaznel** je bivši kaplan v Bohinjski Bistrici neki Sever. Odpeljali so ga v bolnico.

— **Kranjska „Urania“**. Nedavno tega je naš list izrekel željo, naj bi se po vzgledu dunajske »Uranie« tudi pri nas priredila ilustrirana javna predavanja. Veseli nas torej, da stori to mejnarodna »Urania« v zvezi z ljubljanskimi strokovnjaki in pisatelji. Predavanja se začno že prihodnji teden in se bodo vršila dne 25., 26. in 27. v areni »Narodnega doma«, in sicer je določen naslednji program: Naše nebo, ilustrirano z 12 podobami. Sprehod po Parizu, ilustriran s 100 podobami in vojna Burov, ilustrirana s 60 podobami. Astronomično predavanje je spisal g. prof. M. Vodušek, sprehod po Parizu je popisal g. I. Bele, vojno Burov pa tukajšnji profesor. Projektirane podobne so 36 m velike. V pavzah bo svirala me-

ščanska godba. Za šole se priredijo predavanja s posebnim programom. Siromašni šolarji bodo imeli prost vstop. Tudi za delavce se priredijo predavanja brez vstopnine.

— **Povodnji**. Deževje zadnjih dni je povzročilo v raznih krajih večje in manjše povodnji. Samo ob sebi se ume, da je ljubljansko barje pod vodo, in sicer doli do Viča in Glinc. Sploh so vse vode močno narasle, zlasti Sava, Soča in Savinja. Črnuški most je v veliki nevarnosti. Poleg njega stoječi železniški most strazi noč in dan, ker se boje, da ga leseni most, če pade, podere ali vsaj poškoduje. Na kamniški železnici od sobote popoldne do včeraj dopoldne sploh niso mogli voziti in je bil ves obrat ustavljen, ker je voda pri Trzinu poškodovala progo. 24 delavcev je moralo vso noč delati, da so škodo popravili. Iz Radovljice se nam poroča, da je Bohinjska Sava odnesla Cajhnov jez in žago. Most so morali celo noč stražiti. Pri Goričanih je voda podrla most. Govori se, da je bilo tedaj na mostu pet oseb in da so tri izmed njih utonile. — Na Štajerskem je narasla posebno Savinja in je tik Celja povzročila veliko škodo. Mestni park v Celju je preplavljen in zveza mesta z okolico deloma pretrgana. Most pri »Grenadirbirtu« je voda podrla. — Vsled naraščanja Soče je vlada dala zapreti most pri Zagradu in pri Zdravičini, a tudi okrog Tolmina je voda preplavila pota in je promet nemogoč. V Trstu je bil v soboto močan jug in je bilo gorkote 20° Celzija. — Novejša poročila javljajo, da je voda tudi na Notranjskem in na Dolenjskem povzročila mnogo škode. V Idriji je voda vdrila v več hiš in je zveza z Logatcem pretrgana. — V Boh. Bistrici je Bistrica tako narasla, da je odnesla most pri Mencingerju in je promet na okrajni cesti ustavljen. — Zgoraj omenjena govorica, da so v Goričanih utonile tri osebe, je pretirana. Dve osebi sta pač padli v vodo, a sta se rešili. — Iz Kroke se nam piše: V soboto popoldne vzela je narasla združena Kroparica-Lipnica v Spodnji Lipnici »Benkov, Benedičičev in Brinarjev jez«. Nasledek je poglobenje struge za več metrov in vsled tega je tudi most na okrajni cesti Kropa-Kamnagorica-Podnart poleg tovarne za mašinske žeblice tvrdke »Pirc sinovi« žrtev narasle vodne sile. Škarpa na kropsko-kamnogoriški strani se je do nedelje še vpirala, sedaj je pa tudi ta zmanjkala v valovih. Pod Brezovico je Brinarjevega travnika zmanjkalo in tako bi se lahko mnogo naštel škode pri travnikih, katero bodo težko trpeli posestniki iz Dobrave. Škode je več tisočev. V Podnartu je Kožarjev jez izginil. Tudi slov. plan. društva v delu peš most čez Savo pri vasi Mošnji je bil v nevarnosti, da ga Sava odnese, a so v pravem času rešili lesovje delavci in tesarji. Promet na Podnartu je za delj časa ustavljen iz Kroke in Kamnagorice. Škoda za ribji zarod, ki je bil ravno v tej smeri Lipnice v obilnem številu zaplojen in je najboljše uspehe obetal. V daljavi dveh kilometrov je gotovo popolnoma vničen. Voda že vpada, hvala Bogu, po Jelovici pa burja mete sneg. Zadnja tako velika povodenj je bila v tukajšnjih krajih leta 1851 in nekoliko manjša 1862.

— **Črnuški most in regulacija Save**. Sedanji črnuški most je postavil tesarški mojster Jakob Skok iz Kranja l. 1724. ob času, ko so sedanjo dunajsko-tržaško cesto popravljali in prelaga. (L. 1732 so uredili tudi Savo od Zaglada do Lidanega mostu, da se je lahko po njej vozilo). Po sedanji regulaciji Save od Tacna do Laz si je reka svojo strugo prav znatno izdolbila in znižala. Zato pa so tudi grede mostnih kobilic že skoro iz reškega dna prišle in bo treba most čim prej podkrepiti in korenito popraviti (Na dnu je skriljenec, skalice.) Pri tej priložnosti so se pokazali tudi temelji starega rimskega mostu, iz rezanega kamenja in z »roštom« obdani. Ta solidna podstava dokazuje, da je bil most zidan in obokan.

— **Izkopine v Lajhu**. »Gorenjec« poroča: Zaradi slabega vremena se je v četrtek ustavilo prekopavanje. V torek in sredo so se poleg običajnih glavnih, nožev in korald našli res znameniti nakiti: popolnoma ohranjena, velika bronasta zapona, okrašena z devetimi, s srebrom okovanimi biseri (pod zapono so bili še

ostanki usnja in platna), dve močno pozlačeni bronasti S-fibuli z devetimi biseri in železni nož z zanimivim držajem in srebrno nožnico. Do 14. t. m. se je izkopalo 48 kostnjakov. — »Slovenski List« poroča, da je gospod Pavšlar našel štiri srebrne novce iz časa gotskega kralja Alarika. Resnici na ljubo popravljamo to vest v toliko, da so Pavšlarjevi delavci pri planiranju prostora ob okrajni cesti izkopali 1 bronasti in 3 srebrne novce na svetu, ki je lastnina okrajnega cestnega odbora. Ker je cestni odbor prepustil vse najdbe deželnemu odboru za muzej, se bo menda iz tega izcimila prav zanimiva pravda.

— **Vodovod v Škofji Loki** se otvori in blagoslovi v ponedeljek, dne 25. t. m.

— **Zastrupljenje**. V Zgornji Šiški je dne 4. t. m. umrla zasebnica Terezija Mikič. Truplo je bilo obducirano in se je izkazalo, da je žena umrla vsled zastrupljenja z arzenikom.

— **V električnem vozu umrla** je v soboto popoldne Ana Pevko, posestnikova hči iz Št. Petra na Krasu. Pripehljala se je bila v Ljubljano, da se pojde zdraviti v bolnico. Peljala se je z električnim vozom v bolnico. Mej vožnjo jej je prišlo slabo in naenkrat se jo mrtva zgrudila na tla.

— **Dva vlaka s konji** za Angleže v Južni Afriki peljala sta se včeraj in danes zjutraj skoz Ljubljano v Reko.

— **Pretep pred kazino**. V soboto ponoči so se v Šelenburgovih ulicah pred kazino pretepavali hajlovci. Mej temi sta bila tudi dva nemška gledališka igralca.

— **Hranilnična knjižica** kranjske hranilnice z vlogo 2000 kron je bila ukradena služkinji Frančiški Čamernikovi na Gruberjevi cesti št. 4.

— **Konja in voz** ukradel je nekdo danes ponoči izvoščku Jagru v Šiški. Mogoče je tudi, da mu ga je iz nagajivosti kam zapeljal.

— **Vojaški plašč** je bil najden na dvorišču »pri Figabirtu«.

— **Konj splašil** se je včeraj zvečer Accetovemu hlapcu na Gruberjevem mostu. Ustrašil se je električnega voza. Nesreča se ni nobena pripetila.

— **Kurnik s piščeti** vred je bil ukraden v sv. Florijana ulicah neki ženici. V kurniku je bilo 10 piščet.

— **Aretovan notar**. Suspendirani notar dr. Anton Riegler v Gradcu, 70 let star mož, je bil v soboto aretovan. V njegovi blagajni manjka 320.000 K tujega denarja.

— **Afera Wallburg**. Pri okrajnem sodišču v Budimpešti se je vršila kazenska obravnava proti Ernestu Wallburgu, ki je bil tožen radi goljufivih dolgov. Wallburg je bil oproščen, ker se je po priči notarju Gassnerju izkazalo, da je bil toženec opravičen misliti, da dobi iz cesarske blagajne denar. Notar Gassner je izpovedal, da se je kot Wallburgov zastopnik pogajal z merodajnimi člani dvornega maršalskega urada, takozgrofom Czirákyjem in z dvornim svetnikom Kubaškom, kakor tudi z ministrom grofom Goluchowskim, z ravnateljem kabinetne pisarne bar. Schiesslom, s sekcijkim šefom Königom in z ravnateljem uprave rodbinskega premoženja cesarske hiše, baronom Chertkom. Notar Gassner je za Wallburga zahteval 400.000 gold. Baron Chertek je rekel, da je to sicer precej velika svota, da pa bo storil, kar je mogoče, da se stvar uredi. Priča je potem povedal, da je zanimanje za to stvar na dvoru začelo pojemat, čim so se začeli časopisi baviti s tem, da so Wallburgi otroci nadvojvode Ernsta.

— **Velikansko poneverjenje**. V Budimpešti se je zgodilo senzacionalno poneverjenje. 22letni davčni praktikant Kecskemety je odnesel 588.000 K. Kecskemety se je že dolgo pripravljal, da izvrši kako defraudacijo. To kaže okolnost, da je uničil vse svoje fotografije. V petek je Kecskemety dobil nalog, spremiti davčnega slugo, ki je nesel 588.000 K v državno blagajno. Na potu je Kecskemety slugo odposlal z nekim pismom. Sluga pa mu je izročil denar, da ga nese v državno blagajno. S tem denarjem jo je Kecskemety popihal. Neki redar ga je videl peljati se na kolodvor in tudi s Pragskega je Kecskemety poslal neko brzojavko, a vse zasledovanje je bilo doslej brez uspeha.

V soboto je poštna policija poslala 118 detektivov na razne strani, da zasledujejo mladega, a kakor se kaže, izredno talentiranega zločinca, a v obče se misli, da Kecskemety sploh ni zapustil Budimpešte, da se je peljal na kolodvor le, da bi policijo premotil, sicer pa da je še vedno v mestu skrit.

* **Napadena izpraševalna komisija**. Iz Budimpešte poročajo, da je bila 14. t. m. izkušinja 20 juristov, med katerimi jih je padlo 18. Ko se je to juristom povedalo, je stopil jeden izmed njih pred komisijo, jo surovo ozmerjal ter položil na mizo revolver. Škandal je bil velikanski.

Književnost.

— **Anton Foersterjeve „Cecilije“** je pošel sedaj tudi drugi del in se torej ne more več naročevati. Družba sv. Mohorja bo priskrbela pa ponatissek tudi tega dela, in sicer s popravljanim besedilom itd., da se bo ponatissek drugega dela ujema s ponatiskom prvega. — Ponatis »Cecilije I. del« pa je zdaj dobiti v družbeni tiskarni. Najboljše je, da se pri naročilih pošlje denar takoj z naročilom. Kdor je to knjigo naročil, a denarja še ni poslal, naj to stori sedaj, in se mu potem takoj doloži. »Cecilije I. del« velja: za ude broširan iztis 1 krono, v prt vezan 1 krono 80 vin., v polusnje 2 K. Za ne ude in po knjigarnah broširan iztis 1 krono 40 vin., v prt vezan 2 K 20 vin., v polusnje 2 K 40 vin. Poštne je za posamezne pošiljave plačati 30 vin.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 18. novembra. Cesar je sprejel posl. Gniewosza v avdienci ter se je pri tej priliki bridko pritoževal, da parlament ne deluje, kakor bi bilo želeli. Cesar je rekel, da bo na vsak način potrebno, premeniti državno-zborski pravilnik in se jako neugodno izrekel o tistih nemških strankah, ki hočejo še vsenemce prekositi v šovinizmu.

Dunaj 18. novembra. Vlada se je odločila storiti še ta teden vse korake, da se pojasni parlamentarni položaj, zajedno pa naznanja, da nastopijo vse konsekvence, ako bi njeno prizadevanje ne imelo uspeha.

Dunaj 18. novembra. Včeraj so imeli Nemci v Brnu in v Olomucu dva shoda, na katerih so grmeli proti ustanovitvi češkega vseučilišča na Moravskem. V Brnu je govoril posl. d'Elvert, v Olomucu posl. Primavesi. Oba sta grozila z obstrukcijo, če se ustanovi utrakvistična univerza in sta zahtevala, da se ustanovi nemška univerza na Moravskem.

Lvov 18. novembra. Leta 1890. je bil radi vohunstva in udeležbe pri tatvini vojnih črtežev v poslopju ženijskega ravnateljstva neki Robert Stiller obsojen na štiri leta težke ječe. Stiller je kazen prebil, potem pa izposloval revizijo svojega procesa. Revizijska obravnava je trajala od ponedeljka do sobote. Sodišče je razsodilo, da Stiller ni kriv, da je po nedolžnem sedel štiri leta v ječi. Državni pravdnik se je proti temu pritožil.

Carigrad 18. novembra. Na mesto umrlega Halil-Rifaat paše je imenovan Kučuk Said paša velikim vizirjem.

Narodno gospodarstvo.

— **Banka Slavija**. Iz poročila življenskega oddelka posnemamo, da se je od 1. januarja do konca avgusta 1901 predložilo 4039 ponudeb za zavarovani kapital K 11.417.770. Od teh ponudeb je bilo sprejetih 3389 pogodb za kapital K 9.617.610. V tej dobi se je izplačalo članom, ki se doživeli pogojeno dobo, kapitala K 237.270, dedičem po zamrlih članih pa K 619.108.68. Jasno je vsled tega, da življenski oddelek tega proslulega češkega zavoda čimdalje mogočnejše napreduje, in da življensko zavarovanje opravičuje zupanje, katero ima občinstvo, kateremu se je omilil, do njega. Rezervni fondi znašajo koncem leta 1900 K 22.152.966 22 h. Slavija kot vzajemni zavod deli ves čist dobiček članom. Dosedaj je bilo te dividende izplačane članom K 812.291.84

Zahvala.

Vsem velečlenim damam in gospodom za mnogobrojne in preprijazne čestitke, katere so mi poslali ob priliki 25letnice mojega službovanja v Višnji gori, izrekam na tem mestu svojo globoko in najprisernejšo zahvalo.

Janko Skerbinec.
nadučitelj.

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 28. Dr. pr. 1137.

V torek, 19. novembra 1901.

Prikrat v sezoni:

Rokovnjači.

Narodna igra s petjem v 5 dejanjih. Po Jurčič-Kersnikovem romanu dramatisoval Fr. Govekar. Godbo zložil V. Parma. Režiser A. Verovšek. Kapelnik B. Tomaš.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7.30. uri. — Konec ob 10. uri. Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. poh. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava bo v četrtek, 21. novembra.

Zagreb, 30. aprila 1901.

Gg. Žnideršič & Valenčič Ilir. Bistrica

prva kranjska tovarna testenin,

Gospod J. Weiser je prejel danes odposlane makarone ter Vam moramo izreči

(1727-15)

največje priznanje

kajti blago je v istini izvrstno.

Prva
zagrebška agenturna zadruga.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 806.3 m. Srednji tlačni tlak 758.0 mm.

Nov.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Morje v 24 urah
16	9. zvečer	730.7	15.5 p. m. jz.ah.	del. jasno		
17	7. zjutraj 2. popol.	741.0 744.7	5.5 sr. jvzhod 3.2 sl. svzhod	oblačno oblačno		14.6 mm.
18	9. zvečer	746.0	3.1 sl. svzhod	oblačno		19 mm.
18	7. zjutraj 2. popol.	743.0 741.7	2.4 sl. svzhod 5.2 sl. jug	oblačno del. oblač.		

Srednja temperatura sobote in nedelje 12.1° in 3.9°, normale: 3.5° in 3.2°.

Dunajska borza

dne 18. novembra 1901.

Skupni državni dolg v notah	98.85
Skupni državni dolg v srebru	98.70
Avstrijska zlata renta	118.50
Avstrijska krona renta 4%	93.50
Ogrska zlata renta 4%	118.50
Ogrska krona renta 4%	93.05
Avstro-ogrski bančni delnice	1613
Kreditne delnice	825.75
London vista	239.35
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.15
80 mark	23.42
80 frankov	19.06
Italijanski bankovci	92.70
3 kr. cekini	11.31

Zahvala.

Za nebrojne dokaze prišrčnega so-
čutja ob boleznih in smrti svojega do-
brega, dolgoletnega gospodarja, blago-
rodnega gospoda

Nikolaja Hoffmann-a

nožarja in orožarja, izdelovalca ranocel-
niških instrumentov, lastnika mnogih sve-
tinj za zasluge, člana mnogih znanstve-
nih društev itd.

za krasne poklonjene vence in za mnogo-
številno spremstvo k zadnjemu počitku
dragega ranjkega izrekam vsem ljubim
sorodnikom, prijateljem in znanjem naj-
iskrenejšo zahvalo.

V Ljubljani, 17. novembra 1901.

(2525) **Marija Kalan.**

Guber-jev vrelec

Najbolje učinkujoča železo-arsenasta voda
proti slabokrvnosti, ženskim boleznim, živčnim in
kožnim boleznim itd. — Dobiva se v vseh proda-
jalnicah mineralnih vod, lekarnah in drogerijah.
HENRIK MATTONI, Dunaj,
c. in kr. avstr. dvorni in komorni založnik.

Posestvo

v obljudenem kraju z več obrti, s čistim
letnim dobičkom 5—6000 kron, je s
fundusom za 80000 kron na prodaj. Po-
trebno je 40000 kron.

Vprašanja pod šifro „posestvo
št. 80“ na uprav. »Slov. Naroda«.

Čas. št. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga bez Trbiš.
Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiš, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno,
čez Selthal v Ansee, Solnograd, čez Klein-Reifling
v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri
5 m s jutraj osonni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selthal
v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. —
Ob 11. uri 51 m dopolne osonni vlak v Trbiš, Pon-
tabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob
3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiš, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno,
čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob je-
zeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez
Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen. Ma-
rijine vane, Hebr, Franzove vane, Karlove vane, Prago,
(direktni voz I. in II. razreda), Lipsko, Dunaj via
Amstetten. — Ob 10. uri zvečer osonni vlak v Trbiš,
Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-
Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Proga
v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri
17 m s jutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri
55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz
Trbiša. Ob 3. uri 25 m s jutraj osonni vlak z Du-
naja via Amstetten, Monakovega, Inomosta, Franzens-
festa, Solnograda, Linca, Steyra, Anseea, Ljubna,
Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I.
in II. razreda) — Ob 7. uri 12 m s jutraj osonni
vlak iz Trbiša. — Ob 11. uri 16 m dopolne osonni
vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba,
Marijinih varov, Plzena, Prage, (direktni vozovi I. in
II. razreda), Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra,
Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella
ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Št. Mo-
horja, Pontabla. — Ob 4. uri 41 m popoldne
osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka,
Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pon-
tabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Du-
naja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga
iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri
in 44 m s jutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob
8. uri 35 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol.
v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m s jutraj,
ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer, ob
10. uri 5 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru,
poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v
oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.
Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m s jutraj, ob 11. uri 6 m
popoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m
zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in
samo v oktobru. (1393)

Specijalna trgovina za kavo Edmund Kavčič

v Ljubljani, Prešernove ulice, nasproti pošte

priporoča
kavo Santos dobrega okusa po gld. 1.— kilo
„ Neillgherry aromatično-
krepkega okusa „ 1.40 „
„ Piraldi najfinejšega okusa „ 1.60 „
Poštne poslatve po 5 kil franko.
Vsakovrstno specijalno blago v najboljši
kakovosti. (12-226)
Glavna zaloga J. Klauer-jevega „Triglava“.

Neimenovanemu daritelju pre-
krasne lire s cveticami pri
koncertu „Glasbene Matice“
bodi najtoplejša zahvala.

(2521)

M. D.

Svarilo!

Naša prejšnja dekla Marija
Ogrinc naredila je na naše ime
dolgove. Naznanjava, da za te
nisva plačnika.

(2523) Emanuel in Ana Josin.

Zasebni uradnik

z lepo in hitro pisavo, verziran v vseh
pisarniških stvarih, dober risar in izvežban
v slovenski in nemški stenografiji.

Išče službe.

Ponudbe pod „zasebni uradnik“ na
na upravništvo „Slov. Naroda“.

(2526-1)

Penzijonist

ne prestar, nekoliko praktično izobražen,
se sprejme v službo, v kateri bi opravljal
posel hišnega oskrbnika in hišnika

Ponudbe pod „oskrbnik“ na uprav-
ništvo „Slov. Naroda“.

(2475-3)

Trgovski pomočnik

mlad, dobro izvežban špecerist, želi pre-
meniti službo z novim letom.

Cenjena vprašanja na upravništvo
»Slov. Naroda«.

(2524-1)

Gospodična

nemškega in slovenskega jezika
v besedi in pismu in stenografije
zmožna, se takoj vsprejme za ase-
kurančno pisarno v Gradcu.

Ponudbe pod „Sichere Existenz“
upravništvu „Slov. Naroda“.

(2522)

Založena 1847.

Založena 1847.

Tovarna pohištva J. J. NAGLAS

v Ljubljani

Zaloga in pisarna: Turjaški trg št. 7
Tovarna s stroji: Trnovski pristan št. 8-10

priporoča po najnižji ceni:

oprave za spalne sobe, oprave za jedilne
sobe, oprave za salone, žimnate mo-
droce, modroce na peresih, otroške
vozičke, zastore, preproge itd.

Hugon Rajuk

kancelist c. kr. državnih železnic

Jelica Rajuk rojena Modrijan

poročena.

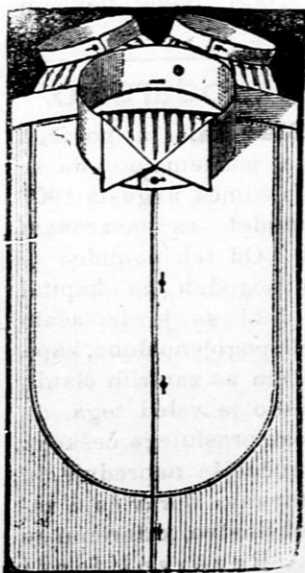
(2490)

Trbiž

dne 18. listopada 1901.

Planina

Mesto vsakega drugega obvestila.

Prevzema se izdelava popolnih oprav za neveste.

Izdelovalnica perila za gospode, dame in otroke

samo iz blaga tvrdk B. Schroll, Graumann in Sigl.
Nikako malovredno tovarniško, marveč najskrbnejše domače delo.

Za brezhibni kraj in najpoštenejšo postrežbo jamči tvrdka

C. J. HAMANN, Ljubljana

Mestni trg št. 8.

(2586-23)

Dobavitelj perila več c. in kr. lastniških oskrbovališč.

Istotam se dobi izvorno dr. Gustav Jäger-ja volneno
perilo vsake vrste, kopeljsko perilo, potem klo-
buke iz lodna in kož tvrdk Plessa, Hleki in Flehler,
najboljše moške in ženske nogovce, kravate, mo-
droce, zepne robe, razno drugo modno in tkano
blago za gospode, dame in otroke itd. itd.

Lastno izdelovanje predpasnikov, bluz, spodnjih kril, ju-
tranjih jopic, spalnih sukenj itd.

Cene so v primeri z dobroto blaga brez konkurence.
Nezadovoljen z blagom pri meni kupljenim, se to blago rade volje
zamenja ali pa denar povrne.

Izdelava popolnih oprav za neveste.